

Rapport

CLIËNTERVARINGS- ONDERZOEK WMO

Gemeente Ede
September 2016

COLOFON

Uitgave
I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020-3330670

Rapportnummer
2016/concept

Datum
September 2016

Opdrachtgever
Gemeente Ede

Auteur(s)
Leon Heuzels, MSc.
Drs. Marion Holzmann

Bestellingen
Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

1.	Samenvatting	5
2.	Inleiding	7
2.1	Aanleiding	7
2.2	Werkwijze	7
2.3	Respons	8
2.4	Analyse	8
2.5	Leeswijzer	8
3.	Ervaringen met de Wmo	10
3.1	Contact over hulpvraag	10
3.2	Inzet sociaal netwerk cliënt bij hulpvraag	11
3.3	Meest recente gesprek	13
4.	Ervaringen met ondersteuning	16
4.1	Kwaliteit ontvangen ondersteuning	16
4.2	Overige ondersteuning	17
4.3	Effect van de ondersteuning	18
	Bijlage 1. Achtergrondgegevens	20

HOOFDSTUK

Samenvatting

1. Samenvatting

Gemeenten zijn volgens de Wmo 2015 artikel 2.5.1 verplicht om een cliëntervaringsonderzoek (CEO) uit te (laten) voeren. In 2016 is hiervoor een verplichte vragenset opgesteld, bestaande uit tien basisvragen over de toegankelijkheid en de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning en het ervaren effect op de zelfredzaamheid. De gemeente Ede heeft naast de tien basisvragen extra vragen gesteld uit de modelvragenlijst over contact met de gemeente, ervaringen met de ondersteuning en effect(en) van ondersteuning op zelfredzaamheid en participatie. Daarnaast heeft de gemeente Ede aanvullende vragen gesteld over het gebruik van het sociaal netwerk van de cliënten, het verloop van het (maatwerk)gesprek en ervaringen met ondersteuning vanuit de gemeente. Voor dit onderzoek zijn 1.265 cliënten uitgenodigd. In totaal vulden 472 respondenten de vragenlijst in; een respons van 37 procent. Hieronder staan de belangrijkste resultaten van het onderzoek.

Contact met de gemeente en/of een van de wijkteams

- Een meerderheid van de cliënten is tevreden over het contact met de gemeente en/of de wijkteams. De medewerker nam hem/haar serieus en cliënten wisten waar zij moesten zijn met hun hulpvraag.
- 23 procent wist dat zij gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- In totaal had 57 procent in de afgelopen 12 maanden een (maatwerk)gesprek. Bij zeven op de tien was er ook iemand anders aanwezig bij het gesprek. Dit was in de meeste gevallen een naaste.
- Cliënten die een (maatwerk)gesprek hadden, zijn het meest tevreden over de mate waarin er geluisterd werd. Een meerderheid is ook tevreden over het contact in het algemeen en de gekozen oplossing, al geeft een kwart aan ontevreden te zijn met de gekozen oplossing voor de hulpvraag.
- Vier op de tien cliënten geeft aan niet eerst in het eigen netwerk naar een oplossing te hebben gezocht. De meest genoemde redenen hiervoor zijn dat zij anderen niet willen belasten met hun hulpvraag of dat ze vinden dat de gemeente voor ondersteuning moet zorgen.
- De website van de gemeente Ede wordt vaak overgeslagen bij het zoeken naar informatie over (het adresseren van) de hulpvraag. Als men de website wel weet te vinden dan vindt uiteindelijk 70 procent van de cliënten de benodigde informatie.

Ervaringen met ondersteuning

- Een meerderheid is positief over de ondersteuning; ruim 80 procent vindt deze goed en passend bij de hulpvraag.
- Naast ondersteuning van de gemeente geven zes op de tien cliënten aan (ook) overige ondersteuning te ontvangen. Een ruime meerderheid van de cliënten die overige ondersteuning ontvangt, ontvangt deze hulp in de vorm van mantelzorg door een naaste, hetzij de partner, familie of een goede vriend/buur (85 procent).
- Bijna zes op de tien cliënten (59 procent) die mantelzorg ontvangen denken dat degene die hen verzorgt dit aan kan. Meer dan een op de vijf (22 procent) denkt dat de mantelzorger de hoeveelheid zorg niet aan kan en 19 procent weet het niet zeker.
- Het eigen netwerk van cliënten wordt niet altijd gebruikt bij de ondersteuning. Meer dan de helft van de cliënten geeft aan dat hier niet of nauwelijks gebruik van is gemaakt.

Effecten van de ondersteuning

- Een meerderheid van de cliënten ervaart positieve effecten als gevolg van de ondersteuning. Zo kan meer dan driekwart beter de dingen doen die hij/zij wil en geeft een groter deel (86 procent) aan zich beter te redden. Ook zorgt de ondersteuning bij 78 procent voor een betere kwaliteit van leven.

2

HOOFDSTUK

Inleiding

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

Gemeenten zijn volgens de Wmo 2015 artikel 2.5.1 verplicht om een cliëntervaringsonderzoek (CEO) uit te (laten) voeren. Het college is volgens dit artikel gehouden aan het verstrekken van de gegevens over de cliëntervaringen met de maatschappelijke ondersteuning voor 1 juli van elk jaar¹. In 2016 is hiervoor een verplichte set met vragen opgesteld, bestaande uit tien basisvragen over de toegankelijkheid en de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning en het ervaren effect op de zelfredzaamheid.

Thema's die behandeld worden in de tien verplichte vragen:

- Contact (met de gemeente en/of de wijkteams)
- Kwaliteit van de ondersteuning
- Effect van de ondersteuning

De VNG en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ontwikkelden in samenspraak met gemeenten een voorgeschreven aanpak voor dit cliëntervaringsonderzoek. Daarnaast is er een (optionele) modelvragenlijst uit het overleg voortgekomen die – naast de tien basisvragen – bestaat uit verschillende thema's die gemeenten naar eigen inzicht mogen invullen. Op deze manier kan het CEO optimaal worden ingezet naar eigen behoefte. Het betreft een anonieme vragenlijst waarmee informatie op hoofdlijnen wordt verkregen. Het CEO levert een beeld op van hoe cliënten de (effecten van) zorg ervaren binnen hun gemeente.

De gemeente Ede heeft voor het CEO naast de verplichte vragenset ook vragen gesteld uit de modelvragenlijst. Daarbij zijn vragen gesteld over de volgende thema's:

- (Gebruik van) het sociaal netwerk van de cliënt
- Verloop van het (maatwerk)gesprek
- Ervaringen met ondersteuning vanuit de gemeente
- Overige ondersteuning

2.2 Werkwijze

Doelgroep van het CEO zijn alle cliënten met een individuele voorziening op basis van de Wmo 2015. Dus voorzieningen waaraan een beschikking ten grondslag ligt. In juni 2016 zijn 1.000 cliënten met een individuele voorziening op basis van de Wmo uit de gemeente Ede uitgenodigd om deel te nemen aan het cliëntervaringsonderzoek door een vragenlijst in te vullen. De meeste van hen hebben in het jaar voorafgaand aan het onderzoek contact gehad met de gemeente Ede. Naderhand zijn nog eens 265 cliënten uitgenodigd uit een groep die ondervertegenwoordigd was in de eerste steekproef. Dit betrof cliënten met een voorziening voor hulp bij het huishouden. Alle 1.265 cliënten ontvingen een uitnodigingsbrief samen met een schriftelijke vragenlijst en een retourenvelop. In de brief stond een persoonlijke inlogcode waarmee de vragenlijst naar keuze ook via internet ingevuld kon worden. Na twee weken ontvingen degenen die de vragenlijst niet hadden ingevuld een herinneringsbrief.

¹ Voor 2016 heeft het Ministerie van VWS besloten om de uiterste inleverdatum voor het verstrekken van de gegevens te verlengen tot 1 september.

2.3 Respons

Voor dit onderzoek zijn in totaal 1.265 Wmo-cliënten uitgenodigd. In totaal vulden 472 cliënten de vragenlijst in. Dit brengt de respons op afgerond 37 procent. Dit is voldoende om met 95 procent betrouwbaarheid en een foutmarge van 4 procent² uitspraken te doen over de Wmo-cliënten in de gemeente Ede.

2.4 Analyse

De antwoordcategorieën 'weet niet', 'geen antwoord' en 'niet van toepassing' zijn, mits anders aangegeven, buiten de analyse gehouden. Indien de percentages niet optellen tot 100% is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

2.5 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk worden de ervaringen met de Wmo en het contact met de gemeente besproken. We gaan in op de reden(en) om contact op te nemen met de gemeente en/of de wijkteams en ook het maatwerkgesprek komt aan bod. Het daarop volgende hoofdstuk behandelt de (ervaringen met de) ondersteuning vanuit de gemeente. Hier bespreken we ook de effecten van de ondersteuning. In de bijlage staat een overzicht van de achtergrondgegevens van de respondenten.

² De nauwkeurigheidsmarge geeft aan welke afwijking de werkelijkheid kan hebben in vergelijking met de resultaten. Voor dit onderzoek bedraagt de nauwkeurigheidsmarge ongeveer 4%. Ter illustratie: bij een uitkomst van 50%, ligt de werkelijkheid (met 95% betrouwbaarheid) ergens tussen de 54% en 46%.

3

HOOFDSTUK

Ervaringen met de Wmo

3. Ervaringen met de Wmo

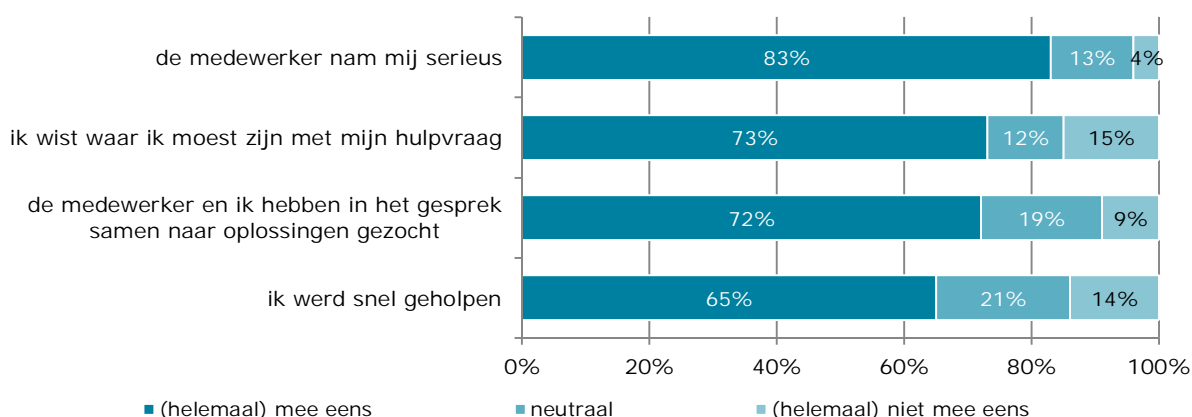
3.1 Contact over hulpvraag

Cliënten zijn tevreden over het contact en voelen zich serieus genomen door de medewerker

Wmo-cliënten is gevraagd hoe men (de weg naar) het contact over de hulpvraag ervaart met de gemeente en/of de wijkteams. Dit betreft het contact tot een jaar geleden, cliënten voor wie het contact langer geleden is, zijn buiten beschouwing gelaten. Men is over het algemeen goed te spreken over dit contact. Een ruime meerderheid (83 procent) voelde zich serieus genomen door de medewerker waarmee het contact plaatsvond en ook werd twee derde snel geholpen. Bijna driekwart van de cliënten (72 procent) geeft aan dat zij samen met de betrokken medewerker naar een oplossing voor de hulpvraag hebben gezocht. Ongeveer een even groot deel van de cliënten wisten waar zij moesten zijn met hun hulpvraag. Toch was niet iedereen geheel tevreden: veertien procent geeft aan dat zij (helemaal) niet snel werden geholpen en ongeveer een op de zeven cliënten wist niet waar zij terecht konden met hun hulpvraag. Oorzaken die cliënten hiervoor noemen is dat zij vaak al bemiddeling hebben van een tussenpersoon of –organisatie en daarom geen direct met de gemeente hoefden te zoeken of dat het niet duidelijk was wie bij de gemeente verantwoordelijk was voor het behandelen van de hulpvragen.

Figuur 3.1

Stellingen over het contact met de gemeente (nmin=293)

Als Wmo-cliënt is het mogelijk om onafhankelijke cliëntondersteuning te krijgen. Dit bestaat uit informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie. Onafhankelijke cliëntondersteuning wordt in Ede verzorgd door MEE en de COSBO. In Ede is 23 procent van de Wmo-cliënten bekend met de mogelijkheid om hiervan gebruik te maken.

23%

wist dat hij/zij gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner

3.2 Inzet sociaal netwerk cliënt bij hulpvraag

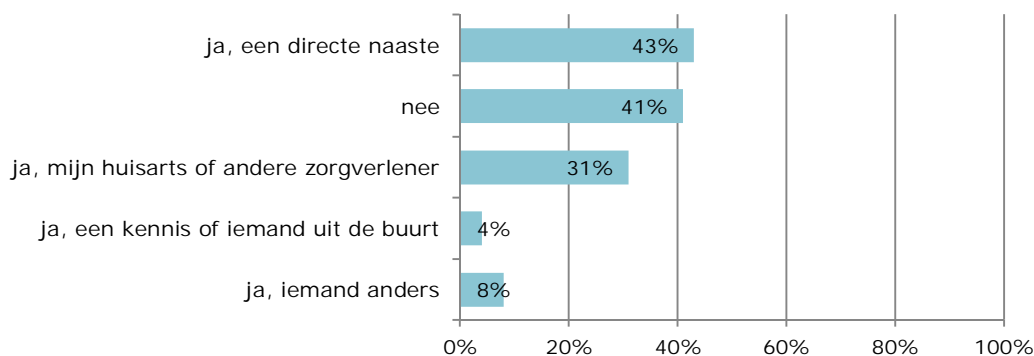
Een van de doelen van de nieuwe invulling van de Wmo is dat cliënten vaker een beroep doen op hun eigen sociaal netwerk, om zo te voorzien in de hulpvraag. De gemeente Ede heeft een aantal vragen gesteld over het benutten van het eigen netwerk, voor zij met hun hulpvraag naar de gemeente stapten.

Vier op de tien maakt geen gebruik van eigen sociaal netwerk als zij een hulpvraag hebben

Cliënten is gevraagd of zij eerst iemand anders om hulp of ondersteuning hebben gevraagd, voor zij contact opnamen met de gemeente Ede. Vier op de tien cliënten geeft aan dat zij dit niet hebben gedaan. Een iets groter percentage (43 procent) geeft aan eerst bij een naaste (partner, familie en/of goede vriend) hulp of contact te hebben gezocht. Bijna een derde (31 procent) heeft eerst contact opgenomen met een professionele hulpverlener of de huisarts. Slechts 4 procent vroeg hulp aan een buurtbewoner.

Figuur 3.2

Heeft u eerst iemand anders om hulp of ondersteuning gevraagd, voor u contact opnemen met de gemeente? (n=440)
Meerdere antwoorden mogelijk

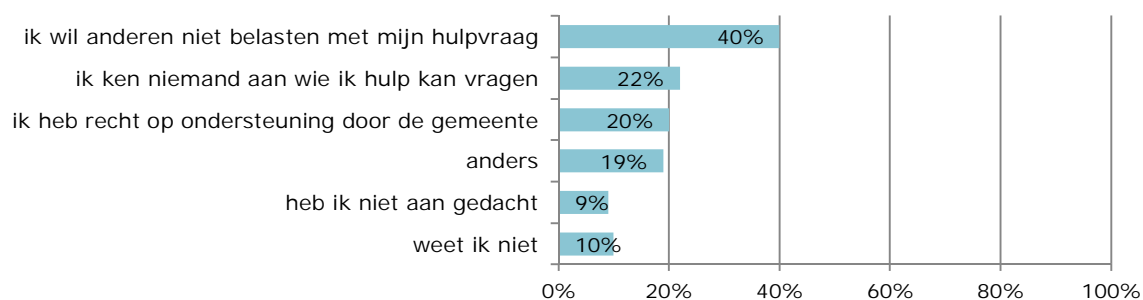

Cliënten willen anderen niet belasten met hun hulpvraag

Cliënten die hebben aangegeven dat zij geen beroep hebben gedaan op hun sociaal netwerk met hun hulpvraag is gevraagd waarom zij dit niet hebben gedaan. Dit ligt volgens hen niet aan het gegeven dat zij er niet aan gedacht hebben (9 procent), maar zij willen vooral anderen niet belasten met hun hulpvraag: 40 procent geeft dit aan. Een op de vijf cliënten vindt dat zij recht hebben op ondersteuning door de gemeente en niet van anderen, en ongeveer eenzelfde deel (22 procent) kent niemand aan wie zij hulp kunnen vragen. Bijna een op de vijf (19 procent) heeft een andere reden: veel genoemd is dat het aanvragen van zorg al lang geleden is gedaan of dat de cliënten zelf niet de zorg hebben aangevraagd, maar iemand voor hen.

Figuur 3.2

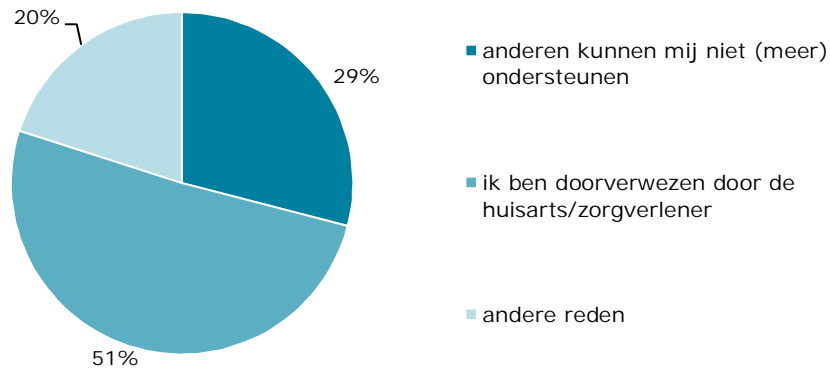
Wat is de reden dat u anderen niet om hulp of ondersteuning hebt gevraagd? (n=182)
Meerdere antwoorden mogelijk

Van de cliënten die uiteindelijk alsnog bij de gemeente zijn terechtgekomen geeft meer dan de helft (51 procent) aan dat zij doorverwezen zijn door een professionele zorgverlener en/of de huisarts. Bijna drie op de tien geeft aan dat anderen de cliënt niet (meer) kunnen ondersteunen, de rest geeft een andere reden op. Andere redenen zijn dat cliënten en/of hun doorverwijzer hadden vernomen dat de gemeente Ede nu verantwoordelijk is voor de Wmo of dat de cliënten zelf de zorgaanvraag niet hebben gedaan, maar dit (veelal) door een mantelzorger of zorginstelling hebben laten doen.

Figuur 3.3

Wat is de reden dat u alsnog bij de gemeente Ede terecht bent gekomen met uw hulpvraag? (n=253)

Website gemeente Ede vaak overgeslagen bij hulpvraag

Cliënten kunnen, voor zij contact opnemen met de gemeente, zelf ook op zoek gaan naar informatie over hun hulpvraag op de website van de gemeente Ede. Hier wordt echter niet altijd gebruik van gemaakt. Zes op de tien cliënten geeft aan helemaal geen informatie te hebben gezocht voor zij contact opnemen met de gemeente. Achttien procent heeft wel informatie gezocht, maar dan via offline media als folders, brochures, telefonisch- en/of persoonlijk contact. Een even groot deel bezoekt de gemeentelijke website wel. Zeven op de tien gebruikers vond de gewenste informatie: 46 procent vond het makkelijk om informatie te vinden en 23 procent geeft aan dat lastig te hebben gevonden. Een kwart heeft de informatie slechts deels kunnen vinden en zes procent heeft de informatie helemaal niet kunnen vinden.

Figuur 3.4

Gebruik website van de gemeente Ede bij hulpvraag (n=427)

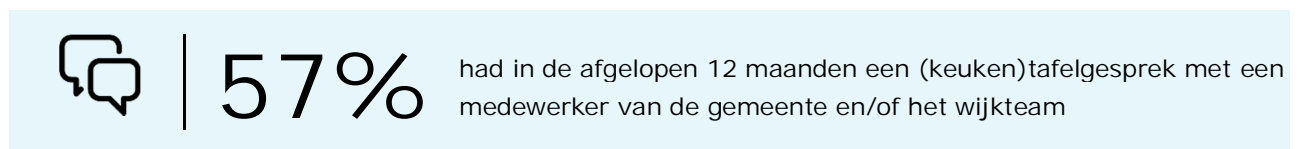

Figuur 3.5

Heeft u de informatie die u zocht kunnen vinden op de website? (n=82)

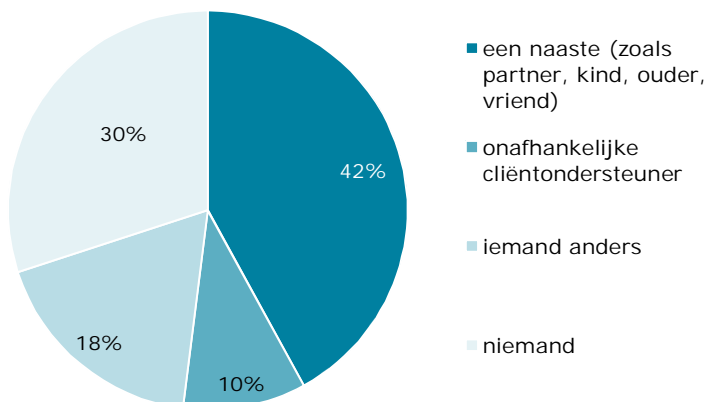
3.3 Meest recente gesprek

Bij zeven op de tien was er iemand anders aanwezig tijdens het (maatwerk)gesprek

Meer dan de helft van de cliënten had in het afgelopen jaar een (maatwerk)gesprek met een medewerker van de gemeente en/of het wijkteam. Dit kan een telefonisch gesprek of een bezoek van een medewerker zijn geweest. Bij 70 procent die in het afgelopen jaar een (maatwerk)gesprek hadden, was er iemand aanwezig bij dit gesprek. In de meeste gevallen was dit een naaste, zoals een partner, kind, ouder of vriend. Bij een tiende van de gesprekken was er een onafhankelijke cliëntondersteuner aanwezig en bij een op de vijf iemand anders. 72 procent geeft aan tevreden te zijn over de cliëntondersteuning, al moet dit resultaat gezien worden als een indicatie³.

Figuur 3.6
Anderen aanwezig bij het (maatwerk)gesprek (n=249)
Meerdere antwoorden mogelijk

³ Met N=25 kunnen geen betrouwbare uitspraken worden gedaan. Dit resultaat moet gezien worden als een indicatie.

Merendeel is tevreden over het (maatwerk)gesprek

Men is over het algemeen positief over het (maatwerk)gesprek. Een zeer ruime meerderheid van 78 procent waardeert de manier waarop er naar hen geluisterd werd. Zeven op de tien (71 procent) vond de deskundigheid van de medewerker (zeer) goed en iets meer cliënten (73 procent) zijn te spreken over het contact met degene waarmee zij het (maatwerk)gesprek hadden. Twee derde is tevreden over de gekozen oplossing na het (maatwerk)gesprek. Niet alle cliënten zijn positief over het gesprek. Bijna een kwart (23 procent) is (heel) ontevreden over de gekozen oplossing en ongeveer een op de tien over de andere onderdelen.

Ook met betrekking tot de gekozen oplossing zijn bijna zeven op de tien cliënten tevreden. Zij geven aan dat de gekozen oplossing grotendeels (35 procent) tot helemaal (34 procent) overeenkomt met de verwachtingen die zij voor het (maatwerk)gesprek hadden. Bijna een en op de vijf (18 procent) vindt het tegenovergestelde: bij hen komt de gekozen oplossing in zijn geheel niet overeen met wat zij zelf in gedachten hadden. De overige 13 procent geeft aan dat tot op zekere hoogte is voldaan aan hun verwachtingen. Reacties van cliënten laten zien dat vooral korting op het aantal uren huishoudelijke hulp en/of een verhoogde eigen bijdrage reden is voor ontevredenheid. Ook haalt een klein aantal cliënten de houding van de gemeente aan, deze cliënten zijn van mening dat zij (te) veel moeite moesten doen om de gemeente het besluit te laten heroverwegen.

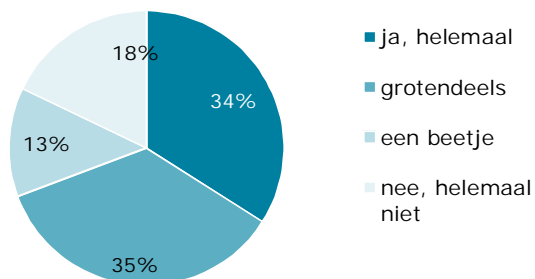
Figuur 3.7

Waardering aspecten meest recente gesprek (nmin=231)

Figuur 3.8

Komt de gekozen oplossing overeen met verwachtingen u voor het (maatwerk)gesprek had? (nmin=235)

4

HOOFDSTUK

Ervaringen met ondersteuning

4. Ervaringen met ondersteuning

4.1 Kwaliteit ontvangen ondersteuning

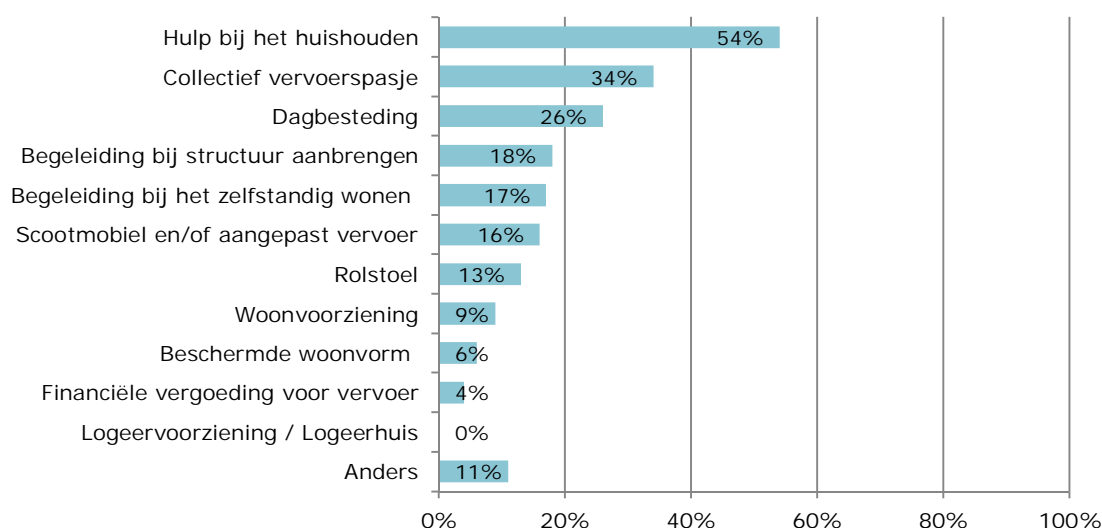
Hulp bij het huishouden meest gebruikte vorm van ondersteuning

De ondersteuning vanuit de Wmo, via de gemeente Ede, is bij een meerderheid van de cliënten in de vorm van hulp bij het huishouden (54 procent). Ongeveer een op de drie maakt gebruik van een collectief vervoerspasje en een kwart ontvangt hulp in de vorm van een zinvolle dagbesteding. Een op de vijf krijgt begeleiding bij bijv. het aanbrengen van structuur in het dagelijks leven en het zelfstandig kunnen (blijven) wonen. Respectievelijk dertien en zestien procent ontvangen mobiliteitsvoorzieningen in de vorm van een rolstoel en/of scootmobiel of ander vervangend vervoer. Er wordt weinig gebruik gemaakt van woonvoorzieningen (9 procent) of een beschermde woonvorm bij psychische problemen (6 procent). (Bijna) geen gebruik wordt gemaakt van een financiële vergoeding voor vervoer (4 procent) of een logeervoorziening (minder dan 1 procent).

Figuur 4.1

Type ondersteuning vanuit gemeente (n=435)

Meerdere antwoorden mogelijk

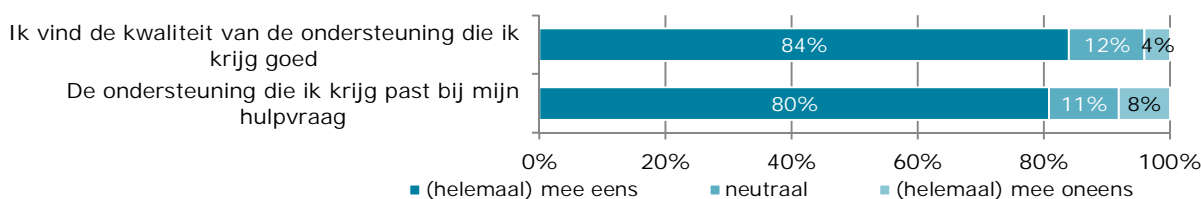

Ruime meerderheid krijgt passende ondersteuning vanuit de gemeente

Acht op de tien spreekt van een passende ondersteuning bij de hulpvraag en nog meer cliënten (84 procent) vinden de ondersteuning van goede kwaliteit. Bij acht procent is de ontvangen ondersteuning niet passend. Maar vier procent geeft aan de kwaliteit van de ondersteuning niet goed te vinden.

Figuur 4.2

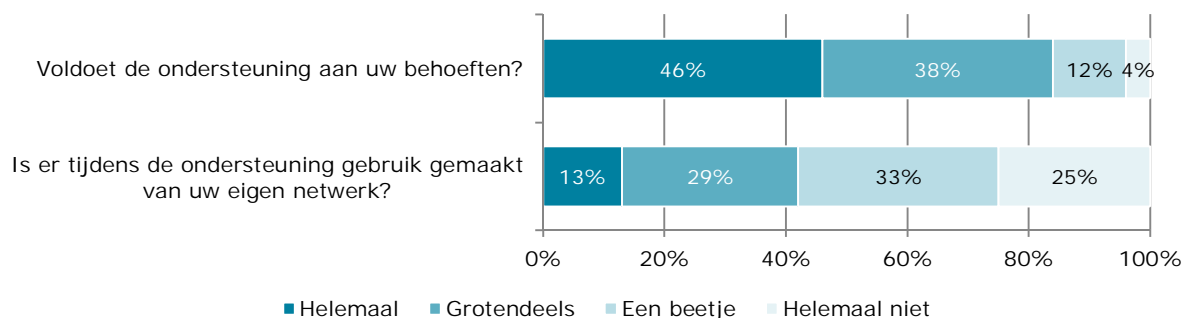
Stellingen over de kwaliteit van ondersteuning (nmin=404)

Ondersteuning voorziet grotendeels in behoeften

Naast dat de cliënten de ondersteuning positief beoordelen vinden zij ook dat de ondersteuning voorziet in hun behoeften, 84 procent geeft aan dat dit (grotendeels) het geval is. Tijdens de ondersteuning wordt echter in lang niet alle gevallen gebruik gemaakt van het sociale netwerk van de cliënten. Meer dan de helft (58 procent) geeft aan dat hier niet of slechts een beetje gebruik is gemaakt. Iets meer dan een op de tien geeft aan dat dit wel helemaal het geval is geweest.

Figuur 4.3
Extra stellingen over de kwaliteit van ondersteuning (nmin=268)

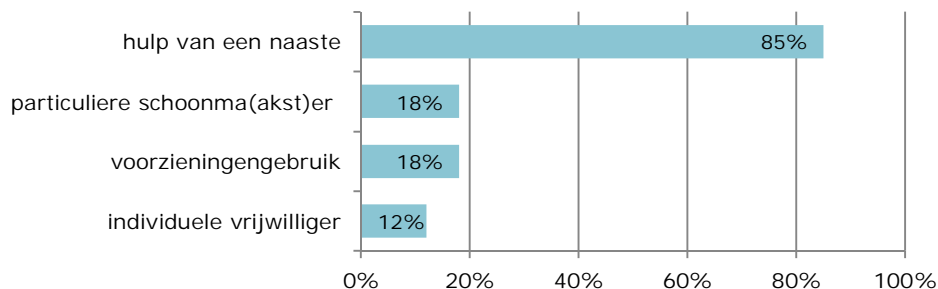

4.2 Overige ondersteuning

Meerderheid cliënten krijgen (ook) op andere manier ondersteuning

Naast ondersteuning van de gemeente geven zes op de tien cliënten aan (ook) overige ondersteuning te ontvangen. Een ruime meerderheid van de cliënten die overige ondersteuning ontvangt, ontvangt deze hulp in de vorm van mantelzorg door een naaste, hetzij de partner, familie of een goede vriend/buur (85 procent). Bijna een op de vijf (18 procent) heeft een particuliere schoonma(a)k(st)er in dienst en evenveel cliënten maken gebruik van voorzieningen zoals klussendienst of een boodschappenservice. Bij 12 procent helpt een individuele vrijwilliger.

Figuur 4.4
Type ondersteuning van cliënten met overige ondersteuning (nmin=289)
Meerdere antwoorden mogelijk

Meerderheid mantelzorgers kan zorg (goed) aan

Zoals hierboven vermeld ontvangen veel cliënten ondersteuning van een of meer mantelzorgers. Kunnen deze mantelzorgers de zorg voor hun naaste aan? Cliënten gaven het volgende aan over hun mantelzorg(ers).

Hulp van mantelzorger:

- Mantelzorger kan de zorg aan (59%)
- Mantelzorger kan de zorg niet aan (22%)
- Weet niet of mantelzorger de zorg aan kan (19%)

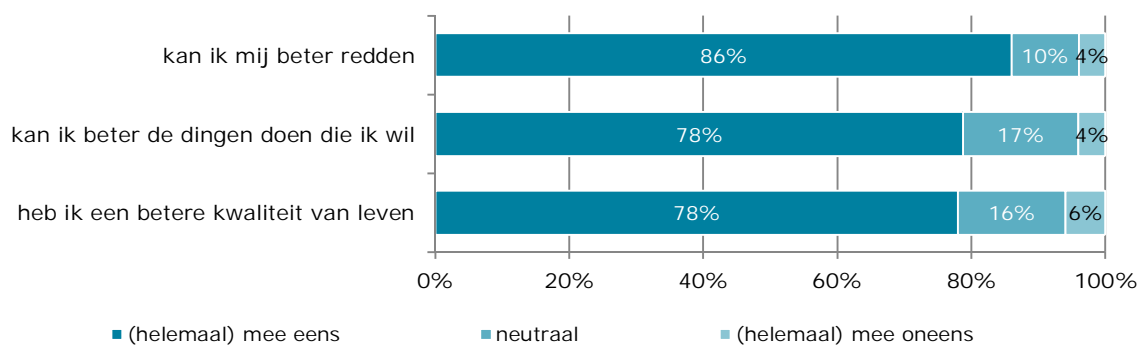
Cliënten is gevraagd om een toelichting te geven op de vraag of de mantelzorger de hulp aan kan. Uit de reacties blijkt dat de zorgvraag van de cliënt vaak dermate groot is dat dit amper te combineren is met het eigen leven van de mantelzorger, waardoor de cliënt denkt dat de mantelzorger de zorg niet aan kan. Voorbeelden zijn een zoon of dochter die één van de ouders verzorgt en daarnaast ook nog een fulltime baan en/of eigen kinderen heeft of een partner die zelf ook op leeftijd is en kampt met lichamelijke kwalen.

4.3 Effect van de ondersteuning

Verbeterde zelfredzaamheid door ondersteuning

Cliënten geven aan dat zij positieve effecten ervaren als gevolg van de ondersteuning. Zo kan 86 procent zich beter redden en kan meer dan driekwart beter de dingen doen die hij of zij wil. Voor een klein deel van de cliënten (4 procent) geldt dit niet. Eveneens geeft 78 procent aan dat zij door de ondersteuning een betere kwaliteit van leven hebben.

Figuur 4.5
Door de ondersteuning... (nmin=383)

78%

heeft door de ondersteuning een betere kwaliteit van leven

Opmerkingen over de ondersteuning:

- *“Ik moet per 1 januari voor €8,50 per uur huishoudelijke hulp kopen, maar het is nu al aanpoten en ik ben 100 procent afhankelijk van de hulp.”*
- *“De ondersteuning betekent voor mij dat ik kan participeren en in een (deeltijd) baan kan functioneren en zo ook een eigen inkomen verdienen.”*
- *“Het WMO-loket van de gemeente had erg veel tijd nodig om te bepalen of ik de hulp die ik al tien jaar ontvang nog steeds nodig heb.”*
- *“Ik ben erg blij met de ondersteuning die ik ontvang, ik zou niet weten wat ik zonder ze moet!”*
- *“De boel wordt te snel afgeschoven op de naaste familie. Er moet eerst ook gekeken worden naar de persoonlijke situatie.”*

BIJLAGE

Achtergrondgegevens

Bijlage 1. Achtergrondgegevens

GESLACHT	ABSOLUUT	PERCENTAGE
man	158	35%
vrouw	299	65%
TOTAAL	457	100%

LEEFTIJD	ABSOLUUT	PERCENTAGE
1/m 34 jaar	48	10%
35-54 jaar	81	18%
55-74 jaar	129	28%
75 en ouder	200	44%
TOTAAL	458	100%

OPLEIDING	ABSOLUUT	PERCENTAGE
Lagere school / Basisschool	116	26%
(L)VBO / VBMO-B	76	17%
VMBO-T / Mavo / (M)ULO	72	16%
Havo, MMS, HBS, VWO	33	7%
MBO	69	15%
HBO / Universiteit	42	9%
Anders	36	8%
Weet ik niet	7	2%
TOTAAL	451	100%

HOE GOED KUNT U RONDKOMEN	ABSOLUUT	PERCENTAGE
Niet	9	4%
Nauwelijks	64	30%
Redelijk	228	50%
Goed	137	14%
Zeer goed	17	2%
TOTAAL	455	100%